

European Digital Media Observatory

Η ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΗΑΝΤΑΝΙΡΥΣ ΑΝΑΖΩΠΥΡΩΝΕΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ COVID ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΒΟΛΙΑ

Μηνιαία αναφορά #60 - δίκτυο ελέγχου γεγονότων του EDMO

Δημοσιεύθηκε στις 15 Ιουνίου 2026

ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

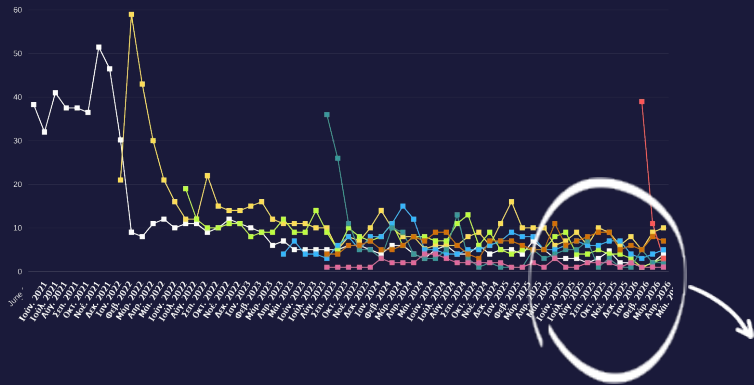
Οι 32 οργανισμοί* του δικτύου ελέγχου γεγονότων του EDMO, οι οποίοι συνέβαλαν στην παρούσα αναφορά, δημοσίευσαν συνολικά 1,558 άρθρα fact-checking τον Μάιο του 2026. Από αυτά, 159 (10%) εστίασαν σε παραπληροφόρηση σχετικά με την Ουκρανία, 113 (7%) σε παραπληροφόρηση για τη μετανάστευση, 82 (5%) σε παραπληροφόρηση για την ΕΕ, 61 (4%) σε παραπληροφόρηση σχετικά με την COVID-19, 54 (3%) σε παραπληροφόρηση για την κλιματική αλλαγή, 44 (3%) στον πόλεμο μεταξύ Ισραήλ/ΗΠΑ και Ιράν, 26 (2%) στην κρίση στην Παλαιστίνη και 18 (1%) σε παραπληροφόρηση για τα LGBTQ+ και έμφυλα ζητήματα.

Όπως είχε καταγραφεί στην 59η αναφορά του EDMO, η εστίαση της παραπληροφόρησης παρέμεινε στον πόλεμο στην Ουκρανία και τη μετανάστευση. Πράγματι, τον Μάιο αυτά ήταν τα θέματα που στοχοποιήθηκαν περισσότερο από ψευδείς ειδήσεις. Η παραπληροφόρηση για την COVID-19 αυξήθηκε κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες, πιθανότατα λόγω των σχετικών γεγονότων γύρω από την έξαρση hantavirus. Μικρή αύξηση καταγράφηκε και στο μερίδιο της παραπληροφόρησης για την κλιματική αλλαγή, όπως συμβαίνει συχνά όσο πλησιάζει το καλοκαίρι. Αντίθετα, οι ψευδείς ειδήσεις για τον πόλεμο μεταξύ ΗΠΑ, Ισραήλ και Ιράν μειώθηκαν κατά οκτώ ποσοστιαίες μονάδες.

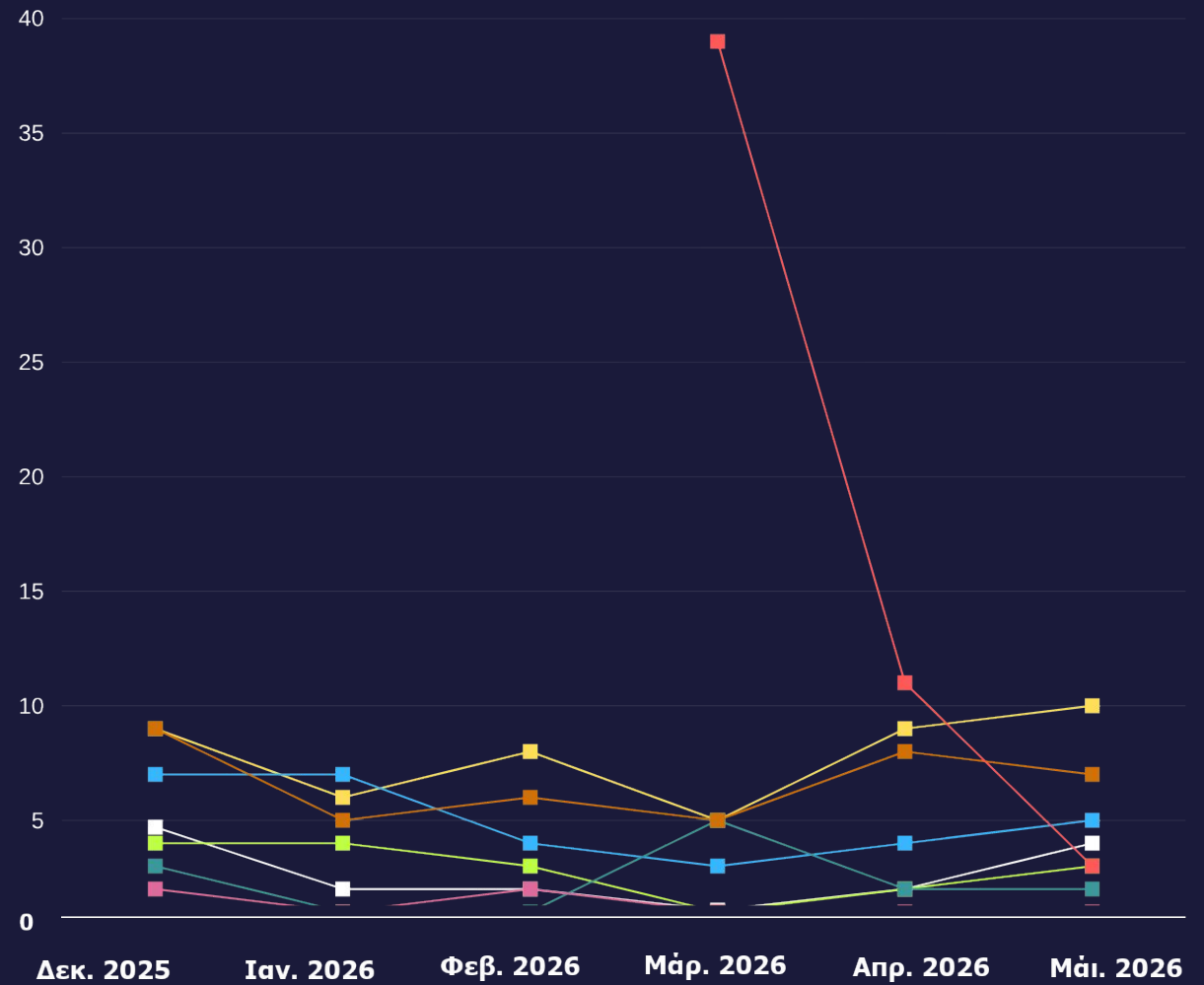
Το μερίδιο της παραπληροφόρησης στα υπόλοιπα θέματα που παρακολουθούνται από αυτές τις αναφορές παρέμεινε σταθερό, με μικρές μόνο διακυμάνσεις.

* Οργανισμοί που συνέβαλαν στην παρούσα έκθεση: AFP, Austria Press Agency (APA), CORRECTIV, Delfi Lithuania, Delfi Estonia, Demagog.org.pl, Demagog.cz, Demagog.sk, dpa, EFE Verifica, Ellinika Hoaxes, Faktabaari, Factcheck Vlaanderen, FactReview, Funky Citizens, Källkritikbyrå, Knack, INFOVERITAS, Lakmusz, Maldita.es, Newtral, Oštro, Pagella Politica/Facta, Polígrafo, Provereno, Re:baltica, The Journal FactCheck, TjekDet, Verificat, VerificaRTVE, VRT NWS, 15min.

% σχετικής παραπληροφόρησης στο σύνολο, ανά θέμα

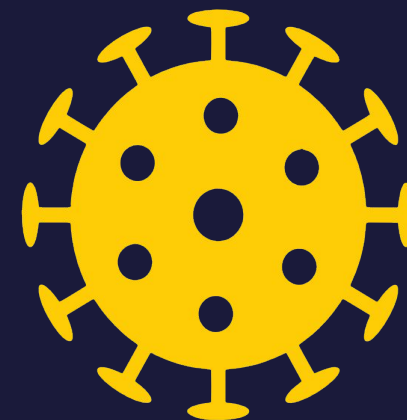
- COVID-19**
- Ευρωπαϊκή Ένωση**
- Ισραήλ - Χαμάς**
- Σύγκρουση ΗΠΑ/Ισραήλ-Ιράν**
- ΛΟΑΤΚΙ+**
- Ουκρανία**
- Κλιματική αλλαγή**
- Μετανάστευση**

Η ΕΞΑΡΣΗ ΤΟΥ HANTAVIRUS ΤΡΟΦΟΔΟΤΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΤΟΝ ΜΑΪΟ

Μετά τις 2 Μαΐου, ύστερα από την αναφορά του ΠΟΥ για έξαρση hantavirus στο κρουαζιερόπλοιο MV Hondius, άρχισαν να κυκλοφορούν ψευδείς ειδήσεις για τον ιό. Ο ισχυρισμός ότι η έξαρση ήταν σκηνοθετημένη διαδόθηκε ευρέως σε όλη την Ευρώπη. Ακολουθώντας αυτό το αφήγημα, ψευδείς ειδήσεις ισχυρίστηκαν, για παράδειγμα, ότι η Αμερικανίδα influencer που κατέγραφε την έξαρση στο κρουαζιερόπλοιο ήταν στην πραγματικότητα «ηθοποιός κρίσης» της COVID-19.

Διάφοροι ισχυρισμοί συνέδεσαν την έξαρση του hantavirus με την πανδημία του κορωνοϊού: π.χ. ψευδείς ειδήσεις ότι ο hantavirus ήταν παρενέργεια του εμβολίου κατά της COVID. Η σκιά της παραπληροφόρησης που σχετίζεται με την Covid είναι έντονα παρούσα στις ψευδείς ειδήσεις για τον hantavirus (όπως είχε συμβεί και στο παρελθόν με άλλες έκτακτες καταστάσεις δημόσιας υγείας). Κυκλοφόρησαν θεωρίες συνωμοσίας για τη τις μεγάλες φαρμακευτικές εταιρίες και τα εμβόλια: για παράδειγμα, ένας ισχυρισμός ανέφερε ότι φαρμακευτικές εταιρείες δημιούργησαν τον ιό και έχουν ήδη ετοιμάσει εμβόλιο για αυτόν· άλλος παρουσίαζε τον γενικό διευθυντή του ΠΟΥ Tedros Adhanom Ghebreyesus να δηλώνει δήθεν ότι η έξαρση θα αξιοποιηθεί για τον εμβολιασμό παιδιών. Διαδόθηκαν επίσης ιστορίες κινδυνολογίας, όπως ένας χάρτης που δήθεν έδειχνε όλα τα κρούσματα hantavirus στον κόσμο, καθώς και η ψευδής είδηση ότι η Γαλλία έκλεισε τα σχολεία της λόγω της έξαρσης.

Η ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΟΥΚΡΑΝΟΙ ΣΤΟΧΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑΘΕΡΑ ΑΠΟ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Όπως επισήμαινε η προηγούμενη αναφορά του EDMO, ο πόλεμος στην Ουκρανία αποτελεί σταθερό στόχο παραπληροφόρησης από την έναρξή του. Τον Μάιο του 2026, φιλορωσική παραπληροφόρηση για περιστατικά (ή σκόπιμες επιθέσεις) με drones επιχείρησε να σπείρει φόβο στο ευρωπαϊκό κοινό, αλλά και να μεταθέσει στην Ουκρανία την ευθύνη για τον κίνδυνο κλιμάκωσης, κατηγορώντας την ότι πραγματοποιεί επιχειρήσεις false flag με drones (βλ. διαφάνεια X).

Επιπλέον, ψευδείς ειδήσεις που είχαν εντοπιστεί ήδη τον Απρίλιο και στόχευαν τον Ουκρανό πρόεδρο Volodymyr Zelenski συνέχισαν να κυκλοφορούν, όπως ισχυρισμοί ότι ένας κλεμμένος πίνακας του Cézanne εμφανίστηκε στο γραφείο του και ότι μια διερμηνέας τον αποκάλυψε ψεύτη. Παρομοίως, η ουκρανική ελίτ στοχοποιήθηκε από παραπληροφόρηση που επιχειρούσε να την παρουσιάσει ως διεφθαρμένη: κυκλοφόρησε αβάσιμος ισχυρισμός ότι η σύζυγος Ουκρανού υπουργού αγόρασε superyacht χάρη σε δάνειο από την ΕΕ.

Η παραπληροφόρηση στόχευσε επίσης Ουκρανούς πρόσφυγες, ιδίως σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Στη Λιθουανία, ψευδείς ειδήσεις ισχυρίστηκαν ότι Ουκρανοί πέταξαν σε σκύλους βοήθεια που τους είχε δοθεί· στην Πολωνία, ότι Ουκρανοί στρατιώτες βανδάλισαν πολωνικό νεκροταφείο· και στη Βουλγαρία, ότι η BNT άρχισε να μεταδίδει ουκρανικές ειδήσεις στην τηλεόραση στο πλαίσιο ενός υποτιθέμενου σχεδίου «ουκρανοποίησης».

ΟΙ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΨΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΝΑ ΤΡΟΦΟΔΟΤΟΥΝ ΑΝΤΙΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

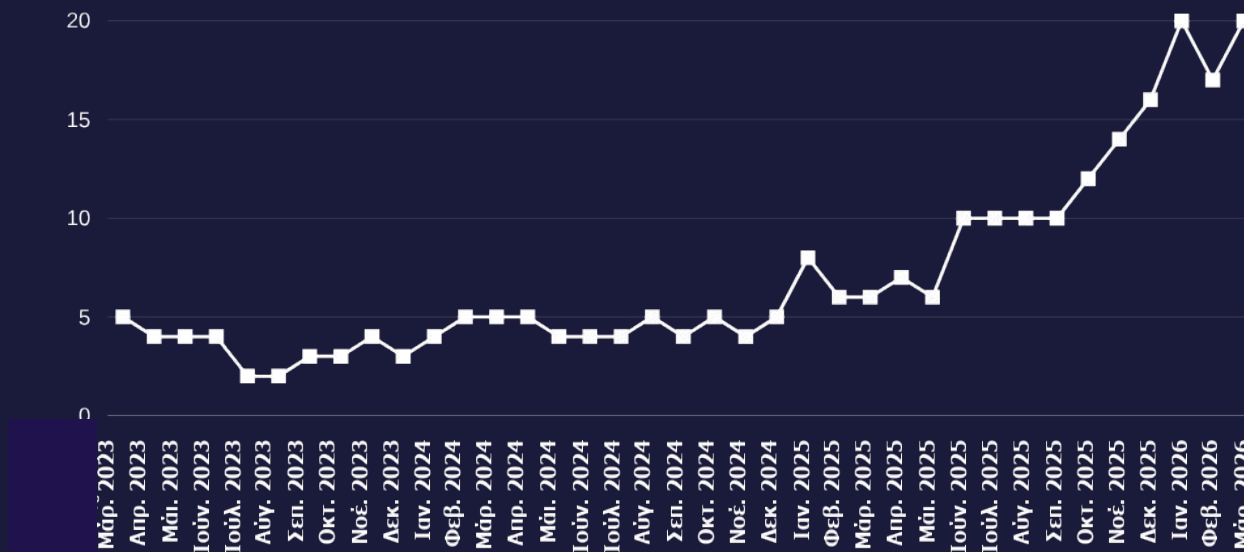
Μετά τις επιθέσεις με αυτοκίνητο που σημειώθηκαν στις 16 Μαΐου στη Μόντενα της Ιταλίας και στις 4 Μαΐου στη Λειψία της Γερμανίας, φορείς παραπληροφόρησης αξιοποίησαν την ευκαιρία για να διαδώσουν ψευδείς ειδήσεις με αντιμεταναστευτικό και ισλαμοφοβικό περιεχόμενο. Κυκλοφόρησαν ψευδείς ειδήσεις ότι ο δράστης της Λειψίας ήταν «αφγανικής καταγωγής» και ότι οι αρχές έδιναν προτεραιότητα στο τρομοκρατικό σενάριο· επίσης, μετά την επίθεση, βίντεο από διαδηλώσεις που διαμοιράστηκαν στο διαδίκτυο υποτίθεται ότι έδειχναν χιλιάδες ανθρώπους να πορεύονται στην πόλη κατά της μετανάστευσης και υπέρ του ακροδεξιού κόμματος AfD. Στην Ιταλία, αντίθετα, διάφορα μεγάλα μέσα ενημέρωσης μετέδιδαν για μέρες τη λάθος φωτογραφία του δράστη. Σε καμία από τις περιπτώσεις ο δράστης δεν ήταν μετανάστης ή ισλαμιστής εξτρεμιστής.

Παρόλα αυτά, τα επεισόδια αυτά έδωσαν ώθηση σε μακρόχρονες αντιμεταναστευτικές και ισλαμοφοβικές αφηγήσεις, καθώς και στη θεωρία συνωμοσίας της Μεγάλης Αντικατάστασης: π.χ. κυκλοφόρησαν ψευδείς ειδήσεις ότι η αραβική γλώσσα θα γίνει επίσημη γλώσσα στη Γαλλία, ότι σχολή υγείας στη Σλοβενία αφαίρεσε το χοιρινό από τα γεύματά της και ότι οι διαφημίσεις κρέατος απαγορεύονται στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας.

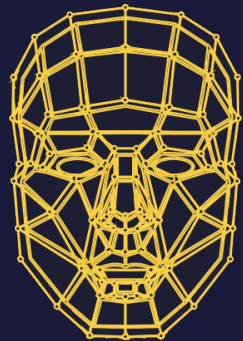

Η ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΝΑ ΜΕΙΩΝΕΤΑΙ

Το μερίδιο του περιεχομένου παραπληροφόρησης που δημιουργήθηκε ή αλλοιώθηκε με χρήση ΤΝ μειώθηκε κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τον Απρίλιο και επέστρεψε στα επίπεδα που είχαν καταγραφεί τον Οκτώβριο του 2025. Από τα 1,558 άρθρα fact-checking, 175 εστίασαν σε αυτό το είδος περιεχομένου, αντιπροσωπεύοντας το 11% του συνόλου.

Η τάση που παρουσιάζει την Ιταλίδα πρωθυπουργό Giorgia Meloni ως διεθνές αντι-αμερικανικό και αντι-ισραηλινό σύμβολο συνέχισε να εξαπλώνεται στην Ευρώπη τον Μάιο· η Ιταλίδα ηγέτιδα στοχοποιήθηκε επίσης από σεξιστικό περιεχόμενο που είχε παραχθεί με ΤΝ. Τροφοδοτώντας τα θέματα που στοχοποιήθηκαν περισσότερο από την παραπληροφόρηση, η ΤΝ χρησιμοποιήθηκε επίσης για τη δημιουργία ψευδούς περιεχομένου σχετικά με τον πόλεμο στην Ουκρανία, όπως ένα βίντεο με την εκκένωση της πρεσβείας των ΗΠΑ στο Κίεβο, καθώς και για το θέμα της μετανάστευσης, με παραποιημένο βίντεο ενός Σύρου άνδρα που δήθεν μηνύει το γερμανικό κράτος για υψηλότερες κοινωνικές παροχές για τον ίδιο και την οικογένειά του.

ΟΙ 4 ΨΕΥΔΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΙΟ ΕΥΡΕΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΕ ΤΟΝ ΜΑΪΟ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ, ΗΤΑΝ:

- Η έξαρση hantavirus είναι σκηνοθετημένη (θεωρία συνωμοσίας «pandemic»)
- Το drone που έπληξε τη Ρουμανία στις 29 Μαΐου ήταν επιχείρηση false flag
- ▲ Περιεχόμενο που υπερέβαλε το μέγεθος της αντιμεταναστευτικής διαδήλωσης στο Λονδίνο στις 16 Μαΐου
- ◆ Ο Donald Trump υποκλίθηκε στον Xi Jinping κατά τη διμερή συνάντηση της 14ης-15ης Μαΐου

ΟΙ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ:

Οι διαφορετικοί φάκελοι ψηφοφορίας που έστειλαν κόμματα ακυρώνουν ψήφους ή παραβιάζουν τη μυστικότητα στις εκλογές της Ανδαλουσίας.

50,000 άνθρωποι βγήκαν στους δρόμους της Λειψίας μετά την υποτιθέμενη επίθεση, ζητώντας νέες εκλογές και στήριξη στην AfD.

Ο Juraj Cintula, που πυροβόλησε τον πρωθυπουργό Robert Fico το 2024, έχει δεσμούς με κόμματα της αντιπολίτευσης.

Η Δανία θα αποχωρήσει από διάφορους διεθνείς οργανισμούς, μεταξύ των οποίων η ΕΕ, ο ΟΗΕ και ο ΠΟΥ.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτή την αναφορά συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίου το οποίο στάλθηκε στους οργανισμούς ελέγχου γεγονότων οι οποίοι είναι μέλη του δικτύου ελέγχου γεγονότων του EDMO (<https://edmo.eu/fact-checking-community/>). Περίοδος αναφοράς: 1-31 Μαΐου 2026. Αριθμός απαντήσεων: 32.

Βασικοί συντάκτες της αναφοράς: Lucia Bertoldini και Tommaso Canetta, Pagella Politica/Facta.
Για περισσότερες πληροφορίες: t.canetta@pagellapolitica.it

Το EDMO έχει λάβει χρηματοδότηση από την
Ευρωπαϊκή Ένωση με αριθμό σύμβασης:
LC-01935415